Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal juni 2023

SOLAR-park Evertkreekweg

Elke maandag worden de met pekel gevulde bodemvallen rondom het SOLAR-park aan de Evertkreekweg gecontroleerd. Met sleepnet en klopscherm monitoren wij bovendien de insecten, die wat hoger in de begroeiing leven.
De grootste biodiversiteit is te vinden in de onaangetaste delen van het terrein: een slootkant, een verruigd hoekje en de dijkvoet. De strook met ingezaaide bloemenmengsels is relatief arm aan loopkevers.
Opvallend is het extreem grote aantal naaktslakken in onze bodemvallen. Een gevolg van het ontbreken van een afdoende … verdelgingsmiddel?
Opvallend is ook het grote aantal muizen in onze met pekel gevulde vangpotten.
Nieuw voor deze locatie is onder andere de distelglimmer (*Amara aulica*) (afbeelding). Deze loopkever is licht hygrofiel en tamelijk eurytoop. Hij prefereert droge tot matig vochtige, meestal zandige of zandige kleibodem met een rijke, vrij hoge maar niet te dichte vegetatie, liefst met veel grassen, composieten, vooral distels; ook op akkers en ruderale terreinen.

De plotselinge aanwezigheid van deze soort aan de Evertkreekweg duidt op verruiging van delen van het terrein, waar bijna manshoge grassen en akkerdistels ongepland soortenrijke hoekjes hebben gevormd.
Terwijl wij vóór de aanleg van het SOLAR-park tot en met de eerste helft van september 30 soorten loopkevers en 31 soorten wantsen telden, zijn die aantallen dit jaar op exact dezelfde locaties nu al respectievelijk 33 en 40.

Grenspark Kalmthoutse Heide

Voor het grenspark tellen we vlinders, juffers en libellen (rondom Pluisven en Miuggenpiske).

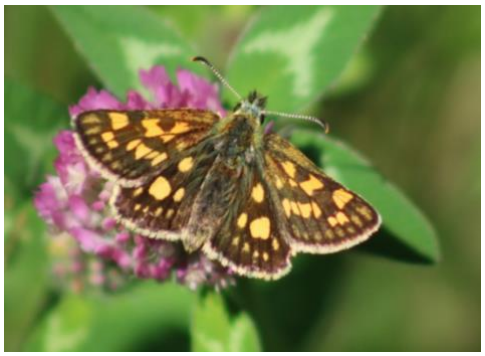

Natuurmonumenten – Verspreiding goudglanzende schallebijter (Zundert-Agtmaal)

Op 7 juni gaan we voor de laatste keer dit voorjaar op zoek gegaan naar goudglanzende loopkevers (*Carabus auronitens*) in de omgeving van Zundert/Agtmaal. Dit keer zonder resultaat. Waarschijnlijk omdat de dieren inmiddels aan hun diapauze zijn begonnen. Die rustperiode duurt tot het volgende voorjaar. Alleen de nieuwe generatie zal zich in de nazomer nog even vertonen. In september gaan we daarom opnieuw op stap.

Natuurmonumenten – Visdonk

Op 7, 12 en 21 juni controleren we de bodemvallen op de stukjes nieuwe natuur aan de Muizen- en de Boswachtersdreef (Rucphen / Roosendaal). Met sleepnet en klopscherm kijken we dan ook wat er wat hoger in de vegetatie leeft. We treffen daarbij onder andere een glanzende drietandglimmer (*Amara plebeja*) aan (afbeelding), een zuidelijke soort loopkever, die van de onrijpe zaden van de gestreepte witbol (*Holcus lanatus*) leeft en die zich definitief op Visdonk gevestigd lijkt te hebben. In de zomereditie van ons afdelingsblad besteden we uitgebreider aandacht aan deze nieuwkomer.

Omdat we dit jaar op Visdonk nog geen enkele volwassen rood-zwarte sikkelwants zagen, vreesden we dat dit zeldzame dier er niet meer voorkwam. Inmiddels hebben we er weer wel een aantal larven gesignaleerd. De soort blijft vooralsnog behouden voor Visdonk.

Natuurmonumenten – Wildernissen

Op 14 en 28 juni zijn de bodemvallen in de opengemaakte delen van de bossen van de Wildernissen (Putte / Berendrecht) gecontroleerd. Het is verrassend hoeveel kevers er op de kale zandbodems rondkruipen.

Natuurmonumenten – overleg / excursie

Op 16 juni hebben we op het MEC in Roosendaal ons maandelijkse overleg met medewerkers van Natuurmonumenten.
De daarop volgende dag demonstreren we bij de Kleine Meer voor leden van Natuurmonumenten een aantal technieken voor het waarnemen en/of vangen van insecten.
Tal van insecten, waaronder Sint-Jans- en Sint-Jakobsvlinders, grote weerschijnvlinder, zwervende pantserjuffers, tangpantserjuffers, rode heidelibellen, violette schallebijters en een fraaie veenmol, maakten die dag tot een groot succes.

Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal juni 2023

Waterbedrijf EVIDES

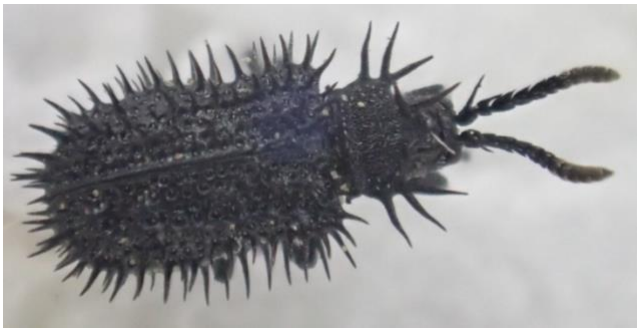

Op 8 juni worden de op 21 maart in het waterwingebied Ossendrecht geplaatste bodemvallen ingezameld. Vanaf die datum worden ons sleepnet en klopscherm onze belangrijkste hulpmiddelen bij onze zoektocht naar insecten in de Abdijbossen. Met behulp daarvan namen we op het stukje schraal grasland bij het Nieuwe Wasseven tien soorten wantsen waar, evenals een egeltje (*Hispa atra*) : een klein stekelig kevertje (afbeelding)

Opvallend zijn de gedeukte gouden torren (*Potaetia metallica*) (afbeelding), die rondom het Driebloksven uit de nesten van rode bosmieren (*Formica rufa/polyctena*) tevoorschijn komen, waarin zij tevoren als larve hebben geleefd.

Excursies

Op 24 juni gaan we op stap met leden van de Sektie Evers, de keverspecialisten van de Nederlandse Entomologische Vereniging. Met sleepnetten, schepnetten en klopschermen gaan we die dag op de slikken van de Heen (Sint-Philipsland) op zoek naar kevers. Uiteraard treffen we hier ook de fraaie alantschildpadtor (*Cassida murraea*) (afbeelding) aan, een zeldzame kever, die in Zeeland en westelijk Noord-Brabant op heelblaadjes (*Pulicaria dysenterica*) te vinden is.

Een dag later organiseren we voor de Natuurgroep Wouw een geslaagde ‘insectensafari’ in en rondom de Leemputten en het Wereldbos bij Wouwse Plantage. Zoals gewoonlijk op onze insectensafari’s trok de zeldzame uit de kluiten gewassen paarse schallebijter (*Carabus violaceus purpurascens*) (afbeelding) weer veel bekijks. Evenals de boktorren, roof- en andere vliegen, dag- en nachtvlinders, populieren- en elzenhaantjes, etc.

weinig van brandnetel afhankelijke vlinders en witjes maar we kunnen wel genieten van de 'specialekkes' van Ardennen en Viroin. Het geelsprietdikkopje (foto boven) zit er langs de weg in de berm. Voor de kleine ijsvogelvlinder

en een enkele rotsvlinder. Ook zijn er parelmoervlinders en kleine pages. De bruine eikenpage bleef erg mooi poseren en moest wel op de foto (onder)

Vlinders van de Viroin

Door blessures, gebrek aan vlinders en ongelukkige timing is er weinig terecht gekomen van de geplande inventarisaties of bleken het bijna nul-waarnemingen te zijn. Gelukkig zijn we met een clubje (Guus, Hanneke, Marja en Hein) in de Viroin vallei in Zuid-België. Hier vliegen ook

(foto boven) zijn de bospaden in de buurt van Oignies de aangewezen plek. Op de kalkhellingen genieten we van een overdaad aan dambordjes (onder) en tweekleurige hooibeestjes (foto links)

Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal juni 2023

Deze tijd is de piek voor de nachtvlinders en dat blijkt hier in de Viroin inderdaad een spektakel te zijn. Niet alleen de honderden bladrollers (groene eiken-, gevlamde, reuzen-, zonnesproet- en nog een paar 'plaagsoorten') maar ook hele leuke uilen, spinneruilen en

spanners zoals de nullenuil (foto boven), jota-uil, bonte beer, zwarte-l-uil (foto links), tere zomervlinder, grijsgroene zomervlinder, brummelspanner, gegolfde spanner (foto rechts) en nog 180 soorten meer. In een woord: spectaculair. De lamp staat bij het gehuurde vakantiehuisje in Oignies. Op de foto onder zie je de paddenstoelenuil, lijkt op een spanner maar is een spinneruil.

Een andere groep die zeer de moeite waard is, is die van de kleine vlinders of micro's. Het mooiste komen die micro's op de foto in het wild. Een uitdaging ze goed op de foto te krijgen maar bij goed licht is het genieten. Op de Tienne Breumont, een oeroud koraaleiland bij Nismes vliegen de kalkspecialisten van Zuid-België:

Pleurota aristella (een zuidelijke gemsmot, linksonder), rozenvedermot (boven) en de gevlamde grasmot met een ongekende camouflage (rechtsonder).

Zie ook: https://waarnemingen.be/users/82005/photos/?advanced=on

Literatuur

***Phegea*, 51e jrg, nr. 2, juni 2023**
Wellicht met het oog op de komende vakantieperiode, wanneer entomologen gaan zwerven en in minder toeristische oorden vlinders gaan spotten, besteden Vlaamse vlinderaars in deze editie aandacht aan vlinders in Kroatië, Bosnië-Herzegovina, Albanië, Griekenland, Libanon, Israël, Jordanië en op Sicilië. Voor de thuisblijvers worden twee mineerders op steeneik (*Quercus ilex*) beschreven: twee nieuwe soorten voor de Belgische fauna.

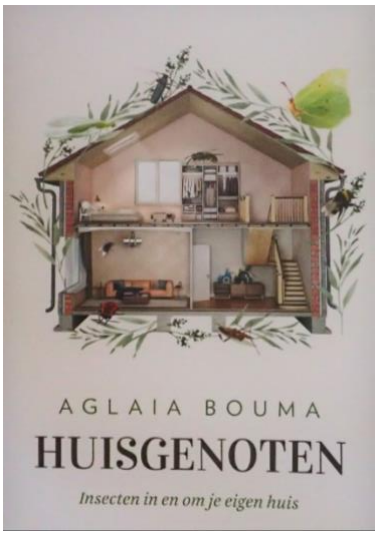

***Natura*, 120e jrg., nr. 2, juni 2023**
De jongste uitgave van onze KNNV bevat een reeks fraaie foto's van libellen uit het Nationaal Park De Weerribben.

Aglaia Bouma, *Huisgenoten; insecten in en om je eigen huis*.
Na het succesvolle boek *Insectenrijk* (2020) is nu het tweede boek van Aglaia verschenen, vol wetenswaardigheden over onze huis-tuin-en-keuken insecten. In de zomereditie van Natuurhistorische Tijdingen besteedt Vera daar aandacht aan.

***Entomologische Berichten*, 83e jrg., nr. 3, juni 2023**

In het juni-nummer van het orgaan van de Nederlandse Entomologische Vereniging onder andere bijdragen over de vliegperioden van de glasvleugelpijlstaart, over een exotische bidsprinkhaan en over nieuwe soorten voor de Nederlandse fauna, zoals een klopkevertje, een spektor, een blindwants en twee exotische mieren.
Vooral het artikel over de glasvleugelpijlstaart is interessant. Omdat de soort op de meeste plaatsen twee vliegperiodes kent, bestond de indruk dat de soort bivoltien was (twee generaties per jaar kende). Nu blijkt dat de twee piekmomenten samenhangen met de beschikbaarheid van nectar: wilde planten in het voorjaar en tuinplanten in de nazomer.